

Els que parlen pel melic Antoni Serés i Aguilar

Gegants i geganters

Han esdevingut un fenomen associatiu singular que combina a parts iguals tradició i identitat. En l'actualitat els geganters és un dels col·lectius més importants de Catalunya que d'ençà l'any 1982 ha anat en augment. Segons els documents la imatgeria festiva es remunta a casa nostra abans de 1424 essent, per tant, un dels signes més arrelats de patrimoni cultural.

D'entrada cal observar que de forma inseparable els geganters van lligats als gegants, sense els quals no tindria cap sentit la seva existència. Ara bé, en un principi els portadors, i fins no fa massa anys, eren únicament persones forçudes que durant la Festa Major es treien un sobresou sense cap més altra implicació. En arribar als nostres dies, això ha canviat i s'ha forjant la figura dels geganters moderns que més enllà de condicions físiques no cobren per fer la feina, ja que per ells és una pràctica festiva i artística.

La dècada dels vuitanta, anys de canvi

En aquesta època, s'organitzà a Catalunya el *I Congrés de Cultura Tradicional Popular* en el qual els geganters reflexionaren sobre les particularitats del seu món i estrenyeren els llaços d'unió existents entre les diverses colles.

Fruit dels acords, s'anaren fundant entitats com l'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya, la Coordinadora de Geganters de Barcelona i, més endavant, la Coordinadora de les Colles de les Comarques Meridionals.

Les agrupacions i coordinadores

Són entitats de tipus federatiu formades per colles de geganters agrupades per interessos comuns que vetllen per resoldre problemes i necessitats dels grups que les componen atenent especialment a les colles de nova creació, sobretot a aquelles que es troben mancades d'assessorament.

Tant les agrupacions com les coordinadores treballen amb uns objectius comuns vetllant perquè la presència dels gegants sigui digna en tots els nivells, amb les administracions públiques, els mitjans de comunicació i la resta de grups de la vida cultural i popular.

Les colles de geganters

Són entitats sense ànim de lucre que estan organitzades i volen potenciar accions culturals relacionades amb les figures festives. Les principals manifestacions acostumen a ser les trobades locals de gegants en les quals

s'invita colles d'altres poblacions, establint el que anomenen sistema de torna, que vol dir que els anfitrions els tornaran la visita en una altra festa.

Les trobades

Com us podeu imaginar són concentracions de gegants i geganters on sol ser freqüent repetir un model d'actes que s'inicia amb *la plantada* o posta a punt per quan sigui el moment de començar *la cercavila* o *passejada*. Per altra banda desfilen acompanyats de músics, principalment grallers que donen una nota sonora a la comitiva. En *arribar a plaça* fan el ball final, diversos parlaments, agraïments i, per acabar, generalment fan un dinar de germanor on es reparteix un record de la trobada.

Trobades destacables

Els precedents

Batejats en el seu dia com a *concursos*, es van fer a Barcelona l'any 1902, a Sabadell el 1930, a Terrassa el 1950 i a Tarragona el 1951 les primeres manifestacions col·lectives de gegants amb una única diferència en comparació amb les trobades actuals que és que llavors s'entregaven premis als participants.

Ja l'any 1982, i coincidint amb el *I Congrés de Cultura Popular i Tradicional* s'organitzà en el municipi de Matadepera la *I Trobada Internacional de Gegants* que va ser un esdeveniment sense precedents, només superat per la *II Trobada Internacional* també a Matadepera el 1992. Segons s'explica, l'expectativa va ser tan gran que algunes poblacions van recuperar expressament per l'ocasió els gegants vells que estaven guardats amb un dit de pols al damunt.

Els darrers anys

Amb la creació de l'Agrupació de les Colles de Geganters de Catalunya i davant del progressiu creixement del sector es va decidir que cada any una població diferent organitzaria una trobada en què tots els gegants estarien convidats.

A partir de l'any 1985 doncs, s'han celebrat les anomenades *Ciutats Geganteres* en les quals es posa de manifest la funció lúdica, festiva i associativa d'un dels col·lectius més sòlids del país.

Altres exemples que subratllen la força del moviment geganter en la societat els podem constatar en la participació en cerimònies de ressò internacional, com l'acte inaugural dels *Mundials de Futbol l'any 1982* o els *Jocs Olímpics de Barcelona de 1992*.

Recerca, perfeccionament i difusió

En resorgir el moviment geganter, es va començar a treballar i estudiar a fons diferents apartats com la música i el ball per a gegants que, ben assajats i executats, impregnen d'encants especials les figures quan surten al carrer.

En la mateixa línia existeixen revistes com *Gegants* i *Terra de gegants* que recullen tota mena d'informacions relacionades amb el moviment, així com darrerament comencen a proliferar per internet diverses webs d'interès com www.gegants.org que us obrirà les portes a l'univers geganter.

Passat, present i futur

Els gegants tal i com els coneixem ens arriben de la mà de les *processons de Corpus* documentades ja en el segle XIII on trobem la representació de mites antics com gegants, dracs, àligues...

Pel que fa al número de gegants censats avui a Catalunya, aquest és superior a 2000 figures i a nivell humà atreuen prop de 25.000 persones cosa que evidencia un futur força esperançador.

Antoni Serés i Aguilar
Article aparegut originàriament
a la revista *Cavall Fort* núm. 910 (juny de 2000)
www.cavallfort.cat